

1919-07-14

01

DR. A. A. FOKKER.

16/VII 19 Ik wil niet nalaten, de ontvangst van Uw schrijven van 14 deser te erkennen maar daarbij moet ik het laten, daar ik de overtuiging heb, dat van eene daaraan te knopen gedachtenwisseling geenerlei nuttig resultaat te wachten is.

AMSTERDAM, 14 Julie 1919.

Hooggeleerde Heer,

De rede die ik u hoorde uitspreken, op het graf van mijn vriend Jonker maakte op mij een diepe indruk: niet alleen om de overledene, maar ook als uiting van uw gevoeligheden. Deze indruk dan is 't die me deed besluiten, u te schrijven; want hij bracht verandering in mijn beoordeling van de spreker.

Ik heb tot nu toe er niet aan getwijfeld, of uw houding jegens mij — ene die, naar ik alle eeden menig te hebben te versmaadenghichopenbaarde in alle eelen tegenwerking — was het gevolg van verstoornis. En, zodanigde ik, onbillik. Want ik meende er zeker van te mogen wesen, dat u allen persoonlijke gevoelens jegens mij had, en dat deze er u toe brachten om me al het verdriet aan te doen, dat ik in mijn roekenschappelijk leven als Indicus vind. Ginds zoveel jaren leed. Ik had ook eene keune — al werd ik dik in striede geboren, van recht door dee. U is ook keune en ik mag dus hetzelfde van u verwachten, of al nu, ik was overtuigd, dat u in uw hart mijn roekenschappelijke waarde niet te laag stelde, al uw tegenwerking zou bewijzen. Nog eens: ik vond u dus onbillik, ja, hoogst onrechtvaardig en haatdragend.

Ik van mijn kant heb u overigens als geleerde steeds in mijn hart vereerd, en voore het ja, gaf, heb ik nooit nagelaten, in hoopst leelijke toone over uw bekennen als geleerde te spreken. 't Was me dus een doort doort — al was 't een magere — me te verbeelden dat u ook voor mijn roekenschappelijk streven achting had, al toonde u zich anders.

DR. A. A. FOKKER

Ik ben nu gaar twijfelen, en dit maakt de
 zaak voor mij ^{veel} ~~veel~~ pijnliker, dan ik de loof
 te te verhooren, om hierin zekerheid te krijgen.
 Ik leef u hiermee tegen het bewijs, hoeveel pijn
 ik stel op uw mening omtrent mijn pervoor,
 als gelende. Want ik had immers evenveel
 kunnen denken: wat ben ik er minder om, of
 u mij andere ernstige streven rekent of niet?

Indertoe kon ik voor mij hoopst de arrip zie
 te moeten bevaan, dat u mij daar niet toe
 rekent.

Hoe ik juist na die grafrede tot andere gedachte
 gekomen ben? Wel, ik redeneerde: een man met
 zulke gevoelens, en zulk een merklijk penende
 soaardering voor wetenschappelijk streven in een
 ander, kan niet anders dan argumenten over het
 mijne denken, als hij telken de bewijsen geeft dat
 hij mijn bestaan als Indicus volmaakt loochent.

En ik dacht aan de andere behandeling van
 uoor het ethische kongres, toen u op drie vrien-
 delijke aanvragen om te mogen spreken over iets
 dat mij ^{toen} ~~toen~~ ^{toen} ~~toen~~ ter harte ging - positieve verbetering
 - niet anders wist te antwoorden, dan dat u te
 tijd had, zonder eenmaal op te geven, waarmee
 u dan wel een eerje voor me overhad.

Ik voelde me daar door diep gegriefd, en konde
 mijn in uw ogen wellicht zeer onbeleefd houding
 op het feest van onze geestnacklijke minister, ^{te stene}
 toen ik u niet begroette. Maar, had u mij bevoel
 - u kwam later dan ik - dan had ik te niet
 pchaand. Nu vond ik u trots, en ik wilde daar
 trots tegenin zijn. Ik behoort evenals u tot een oude
 familie, en als garten stonden me gelijk, vand ik
 Giedaar ik ene beval.

Daarna mijn voortgaan met de vakature van
 G. Ophuyzen; ondanks de gunstige mening die
 Janker over mijn streven als Indicus had.

Ten derde: al de keren dat ik overal
 werd bij gelegenheden, waar ik al Indiëes meent
 aanspraken te hebben om ook hgewoondig te zijn,
 b. v. het ^{ind.} Ouderwys-kongres, de Indiëse week en
 Ten Slotte, wat mij het dwaarschot was, ^{mijn}
 aanslag als priv. docent aan deze Hogeschool,
 waarin ik ook een invloed meende te zien.

Dat alles - ik zeide het al - heeft mij veel,
 veel verdriet gedaan, en dat goed blijft me drakke.
 Maar nu gelukkig vind lang niet meer, ook om
 stoffelijke belangen: ik heb het reeds jaren jaer, en
 verdien betrekkelijk veel. Alleen ontbreekt me nog
 wat vrije tijd, doch zelfs in dat opzicht kan ik
 me gelukkig achten dan menige kollega.
 In mijn Romaanse Studies vind ik ook veel bevre-
 diging: zoal, te zien, heeft, dat ik werbe in jaer
 als lid in de eamenkommissie Spaans etc. etc.
 Die eamenen zijn ingesteld op mijn initiatief,
 Het aantal leerlingen, aan d. H.S. en privaat, is
 bijzonder groot: voor privaatlezen komen erover
 uit allerlei plaatsen in ons land. En men schijnt mij
 te erkennen als de leider der Spaanse Studies hier
 te lande ...

In dank dat alles, houde mijn Indiëse Studies
 mijn ^{oude} liefde: ik kan er me niet bij weerleggen, daarin
 steeds als kan men en niet waard berechoud te
 worden, achter te staan bij dat van jongeren en
 minder gehoude dan ik janderwys, etc. en etc.
 En dat den wil ook voor dit vak mensen tot zelfs uit den Bosh Komak, vrom.
 wat ik taan van de don willen beernem -
 ik vraag het al, zijp man tegenover beadigt
 en hoofdaand geleerd - is dit: Houde u mij
 mekelik voor do onbetekouend, dat ik bij al
 die mindervaardigheden, zelfs achtersta? Heeft

te dus niets aan 't oordeel van zovelen, die
 toch ook grote plaatsen zijn, van de Kerau
 (en zijn zoon!), van Janke, van Uhlenbeck
 (die mij hier p.i.o. daerom p.maakt had), van
 Hagenboll, van wijlen Schlegel enz., die
 toch allen niet twijfelden aan mijn weten-
 schappelijkheid? Hoe toch zou anders eenige-
 noemde b.v. mij als zijn leerling zo andersheid
 hebben, dat hij me mee uitnodigde (nu ja, een
 vrede) om met een keer van anderen een bij-
 drage te leveren voor het album dat hem bij zijn
 vijfentwintigjarig fest werd aangeboden?
 En 't oordeel van Prof de groot, Taus in Berlijn,
 die reed vóór v. Ophuyden's benoeming, aan
 een neef van me - Toemaels kamerlid en vriend
 van minister Borgesianus - schriftelijk heeft wille
 verklaard, dat hij me steunde zowat bij een kandi-
 datuur voor professor in 't Maleis? Zulk een
 verklaring hadden ook Schlegel en Uhlenbeck
 afgegeven. Doch Borgesianus viel toe kort daarna
 als minister, en zo kwam er van de zaak niets.
 De groot was - toen v. Roukel benoemd werd -
 nog van dezelfde bekinktheid geges om.

Ik weet natuurlijk niet, of u kunt heeft
 dit schrijven te beantwoorden. Ik wraap het niet
 hoop te rekene. Clariphica is uw oordeel over
 mij ook zo in alle opzichte slecht, dat u me
 zelfs een antwoord waard acht; al betwijfel ik
 dat sterk...

In alle geval heb ik door dese brief p.v.opp. een
 aan een drang die ik niet meerstaan kon, en althans
 een poging gedaan, om een eind te make aan een
 wanverhouding, die me in hoge mate verdriet doet.
 Een poging tevens om het een twijfel te veraken,
 die me berouwt.

Immiddels saken ik hoofdelement
 uw dr. A. S. Fokker,

XOI

Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje
hoogleeraar op Universiteit

^{te}
Ellecom
~~Leiden~~

Pension Bureau oord

X02

Fokker

Wouwermaasticht 28
Amsterdam

A.18